

SAKU LASTEAIA TERAKE

ÕPPEKAVA

SISUKORD

1.Üldsätted	lk.3
2.Lasteasutuse liik ja eripära	lk.3
3.Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil	lk.4
4.Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	lk.5
5.Erivajadustega lapse arengu hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	lk.5
6.Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus	lk.6
7. Õppe-ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	lk.6
7.1 Õppe-ja kasvatustegevuse valdkonnad	lk.7
7.1.1 Valdkond <i>Mina ja keskkond</i>	lk.7
7.1.2 Valdkond <i>Keel ja kõne</i>	lk.11
7.1.3 Valdkond <i>Eesti keel kui teine keel</i>	lk.14
7.1.4 Valdkond <i>Matemaatika</i>	lk.16
7.1.5 Valdkond <i>Kunst</i>	lk.18
7.1.6 Valdkond <i>Muusika</i>	lk.21
7.1.7 Valdkond <i>Liikumine</i>	lk.23
7.1.8 Ujumisõpetus	lk.26
7.2 Hinnatavad üldoskused	lk.29
7.2.1 Mänguoskused	lk.29
7.2.2 Tunnetus-ja õpioskused	lk.30
7.2.3 Sotsiaalsed oskused	lk.32
7.2.4 Enesekohased oskused	lk.34
8. Sakulugu	lk.35
9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	lk.40

1. Üldsätted

1.1. Saku Valla Lasteaia Terake (edaspidi lasteaed Terake) õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel

1.2 Lasteaia Terake õppekava koostamisest ja arendamisest võtsid osa lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid.

1.3 Lasteaia Terake õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi.

1.4 Lasteaia õppekavas esitatakse:

1.4.1 lasteasutuse liik ja eripära;

1.4.2 õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;

1.4.3 lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;

1.4.4 erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;

1.4.5 lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;

1.4.6 õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;

1.4.7 õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2. Lasteasutuse liik ja eripära

2.1 Lasteaed Terake on lasteaed kuni seitsmeaastastele lastele.

2.2 Lasteasutuse direktor moodustab vastavalt vajadusele ja võimalusele sõime- ja lasteaiarühmad.

2.3 Lasteasutuses on järgmised rühmad:

- sõimerühmad, kus on kuni kolmeaastased lapsed.

- lasteaiarühmad, mis jagunevad vanuseliselt:

1) kolme- kuni kuueaastased lapsed;

2) kuue- kuni seitsmeaastased lapsed ja lapsed, kelle koolikohustuse täitmise alustamine on edasi lükatud

2.4 Rühma registreeritud laste arv lasteaias on:

- sõimerühmas kuni 14 last;

- lasteaiarühmas kuni 20 last;

- liitrühmas kuni 18 last.

2.6 Lasteaia hoolekogu ettepanekul on vallavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra.

2.5 Lasteaias Terake toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

2.6 Lasteaia eripäradeks on:

2.6.1 Kiusamisest vabaks metoodika kasutamine.

"Kiusamisest vabaks!" on kiusamist ennetav metoodika, mille eesmärgid on

- luua üksteist arvestav ja kaasav suhe lasteaias laste vahel

- luua kiusamist ennetav käitumiskultuur, kus suhtutakse üksteisesse sallivalt ning austavalt, kus lapsed hoolivad üksteisest ning sekkuvad ja kaitsevad kiusamise eest kaaslast, kes seda ise teha ei suuda.

2.6.2. Terviseedendus.

Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku

Terviseedenduse eesmärgiks on hoida ja tugevdada laste tervist ja toetada iga lapse individuaalset arengut.

2.6.3. Sakulugu.

Sakulugu on seotud õuesõppega.

Sakuloo eesmärgid on

-lapsed tunnevad oma kodukohta
-lapsed tutvuvad õppekäikudel Saku erinevate asutustega ning Saku looduse ja Saku Mõisa ning pargiga

2.6.4. Lavastusõpe.

Lavastusõppe eesmärgid on

- laste kujutlusvõime, loovuse, fantaseerimisoskuse arendamine,
- võimaluse ennast loovalt väljendada,
- algatusvõime ja esinemisjulguse toetamine.

2.6.5. Liikluskasvatus

Liikluskasvatus on lasteasutuse õppe- ning kasvatustegevuse osa, mille eesmärgiks on

-lastele üldiste teadmiste ja oskuste andmine ohutuks liiklemiseks.

Lasteaias on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse ja lasteaias liikluskeskkonnast.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil

3.1 Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Aktiivõppe periood on lasteaias 15.septembrist kuni 15. maini. Haridusministri poolt kinnitatud riiklikel koolivaheaegadel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine. Suveperioodil toimub põhiliselt õuesõpe.

3.2 Õppe- ja kasvatustegevus tugineb direktori käskkirjaga kinnitatud rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale:

- päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud,
- laste mänguaja,
- vabategevused
- pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

3.3 Eelmise õppeaasta sisehindamise õppe- ja kasvatustöö sisehindamise tulemuste põhjal kinnitab pedagoogiline nõukogu järgmise õppeaasta õppe- ja kasvatustöö prioriteedid ning tegevuskava.

3.4 Pedagoogid koostavad õppekava ja tegevuskava alusel rühma nädalaplaanid, tuues välja nädala eesmärgid, temaatika, õppesisu- ja tegevused. Nädalaplaanist teavitatakse vanemaid elasteaed.ee kaudu. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

3.5. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel kasutatakse lapsest lähtuvat õpikäsitlust.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale, kergemalt raskemale.

3.6 Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

3.7 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

3.8 Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukohta

inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas. Lasteaias toimub kodukohaga tutvumine ainekava Sakulugu kaudu.

3.9 Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

3.10 Õppimine lasteaias toimub läbi mängu. Kuue-kuni seitsmeaastaste laste päevakava koosneb tegevustest, mis soodustavad sisseelamist kooliellu.

3.11 Lisaks rühmaõpetajatele viivad igapäevast õppe-kasvatustööd läbi tegevusõpetajad: muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, kunstiõpetaja.

4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus

4.1 Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

4.2 Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

4.3 Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

4.4 Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

4.5 Direktori käskkirjaga kinnitatud lapse arengu hindamise ning vanemaga lapse arengut käsitleva vestluse põhimõtteid ja läbiviimise korda tutvustavad pedagoogid lastevanemate koosolekul.

4.6 Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lastevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

4.7 Lasteaia õppekava läbinule antakse välja koolivalmiduskaart, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Koolivalmiduskaardi koostavad rühmaõpetajad, kaasates tegevusõpetajad, logopeedi ja eripedagoogi. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

5. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus

5.1 Erivajadustega lastele on lasteasutuses loodud tingimused kasvamiseks rühmas koos teiste lastega.

5.2 Erivajadusega laste toetamiseks on loodud lasteaeda tugikeskus, kus töötavad logopeed, eripedagoog ja tervishoiutöötaja.

5.3 Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

5.4 Nõustamiskomisjoni osuse alusel kaasatakse erivajadusega laps tavarühma igapäevasesse õppe- ja kasvatustegevusse vajadusel koos tugiisikuga.

5.5 Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

5.6 Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna

sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Erivajadusega lapse arenguestlusel osalevad kõik individuaalse arenduskava koostajad.

5.7 Lapse arengu õppeprotsessi eest vastutab rühmaõpetaja.

5.8 Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

5.9 Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

5.10 Rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele lõimitud tegevuste kaudu.

5.11 Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

5.12 Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

6. Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus

6.1 Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

6.2 Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

6.3 Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

6.4 Koostöö lastevanematega toimub igapäevaselt ning hoolekogu ja lastevanemate koosolekutel, ühisüritustel, arenguestlustel, rahulolu küsitluste kaudu ja interneti keskkonnas.

7. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

7.1 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkond*):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) eesti keel kui teine keel;
- 4) matemaatika;
- 5) kunst;
- 6) muusika;
- 7) liikumine.

7.1.1 Valdkond *Mina ja keskkond*

7.1.1.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

7.1.1.2 Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

7.1.1.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldotsi tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

7.1.1.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm	Keskmine rühm		Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Ütleb vastuseks nime küsimisel oma eesnime.	Ütleb vastuseks nime küsimisele ees-ja perekonnanime.	Teab oma vanust.	Teab oma sünnikuud ja aastaaga, millal sünnipäev on.	1) Tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
Osakab vastata õigesti küsimusele venna või õe olemasolust.	Teab loetleda oma perekonnaliikmeid.	Teab oma perekonnaliikmete nimesid. Oskab kirjeldada oma kodu (suur-väike maja jne.)	Teab oma kodust aadressi ja millega pereliikmed tegelevad.	2) Kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
Teab nimetada oma pereliikmete koduseid toimetusi.	Nimetab küsimisel erinevaid elukutseid nende tegevuse alusel	Nimetab lasteaia töötajaid ja nende ülesandeid. Loetleb enimtuntud elukutsete juurde kuuluvaid töövahendeid.	Selgitab vestluses enimtuntud ametite vajadust (politsei, arst, tuletõrjuja jne.)	3) Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
Leiab Eesti lippu nähes erinevate värvuste seast Eesti lipu värvid.	Nimetab riigi, kus ta elab. Kirjeldab lihtsamaid rahvakalendri tähtpäevi (vastlapäev, kadri- ja mardipäev jne.)	Selgitab, millal lipud heisatakse ja millal hünni lauldakse. Põhjendab miks riietutakse mardi- ja kadrisandiks.	Nimetab Eesti rahvuslinnu- ja lille. Kirjeldab tuntumate rahvakalendri tähtpäevadega seotud kombeid.	4) Nimetab Eesti riiklike sümboleid ja rahvatraditsioone;
	Selgitab kuulnud muinasjutu tegelaste käitumise põhjal „hea” ja „halva” tähendust. Kirjeldab küsimisel, mille poolest on inimesed erinevad. (kasv, juuksed)	Selgitab eluliste olukordade põhjal mis on õige ja mis on vale. Nimetab mis keelt räägivad muukeelsed lapsed rühmas. Suhtub sõbralikult kõikidesse kaaslastesse.	Selgitab erinevate abivahendite (prillid, ratastool, kaldteed) vajadust.	5) Mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
Kuulab ja vaatab huviga õpetaja esitatavaid dramatiseeringuid: kuri hunt, leebe kiisu, hea lammas jne	Selgitab kuulnud muinasjutu tegelaste käitumise põhjal „hea” ja „halva” tähendust. Võtab ise dramatiseeringust võimetekohaselt osa.	Teeb vahet reaalsusel ja muinasjutul.	Osakb nautida erinevates rollides olemist.	6) Võtab meelsasti osa teatri tegemisest ning naudib laval olemist.
Peseb käsi, hoiab puhtust	Peseb käsi meeldetuletamiseta. Teab, miks käsi peab pesema.	Nimetab tegevusi, mis on tervisele kasulikud	Selgitab, kuidas hoida enda ja teiste	7) Oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikke ja kahjulikke;

		(tervislik toitumine, piisav kehaline aktiivsus, piisav uni jne.)	tervist.	
Teab rühma reegleid.	Juhib täiskasvanu tähelepanu tema arvates tekkinud ohtlikule olukorrale.	Julgeb täiskasvanult küsida nõu erinevate ohtlike situatsioonide kohta.	Teab, mis on ohtlik ja ohutu.	8) Julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
Teab, millal pesta käsi, pöörab tähelepanu nina nuuskamisele.	Haige laps kollektiivis. Mis on selle tagajärjed.	Põhjustab õuesviibimise kasulikkust. Maa- ja linnõhk. Teab mis saastavad õhku.	Selgitab, et suitsetamine, sh. passiivne suitsetamine ja alkoholi tarvitamine kahjustavad tervist. Selgitab, kuidas mõned inimeste loodud esemed mõjuvad inimestele halvasti.	9) Kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
Nimetab puhtuse jaoks vajalikke esemeid (seep, vesi, käterätik). Harjab hambaid täiskasvanu abiga.	Selgitab, miks peab ennast kammima ja pesema. Peseb hambaid täiskasvanu suulisel juhendamisel.	Selgitab, miks enne sööki ja pärast WC-s käimist peab pesema käsi. Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi.	Selgitab, miks igal lapsel on isiklikud hügieenitarbed. Selgitab, miks tekivad hambaaugud ja põhjustab miks piimahambad ära tulevad.	10) Järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
Leiab loodusesse mittekuuluvat prahti ja toob selle kokkulepitud kogumiskohta.	Põhjustab, miks visatakse praht prügikasti.	Kirjeldab, kuidas jõuab prügi prügimäele.	Selgitab, kuidas loodusvarasid säästlikult kasutada. Põhjustab, miks prügi sorteeritakse.	11) Suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
Vaatleb koos õpetajaga ühte leht- ja okaspuud. Nimetab pildil tuntumaid kodu-ja metsloomi.	Eristab okaspuid lehtpuudest. Nimetab seene osadena kübara ja jala. Kirjeldab mida tuttavatest kõõgi-ja puuviljadest valmistada saab.	Nimetab lille osi: leht vars õis. Nimetab mõne söögi- ja mürgiseene. Nimetab 1-2 lehtpuud, 1-2 okaspuud.	Loetleb puu osi (tüvi, võra, oksad) Nimetab 3-4 lehtpuud. Nimetab erinevate loomade seast, kes elab Eestis.	12) Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; Ainekava Sakulugu.

Päevareziim (ööpäev)	Kirjeldab oma ja pereliikmete päevaseid tegemisi.	Muutused looduses vastavalt aastaegadele.	Selgitab, miks tehakse vastavaid tegevusi konkreetsel ajahetkel.	13) Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
Nimetab vett, lund, jääd. Osutab küsimisel soojale ja külmale (vesi ja radiaator)	Kirjeldab, et suvel on soe ja talvel on külm. Selgitab küsimisel, et lumi ja jää muutuvad veeks.	Kirjeldab soojuse, valguse vajalikkust inimeste, taimede ja loomade kasvamiseks. Nimetab esemeid, mille kasutamiseks on vajalik õhk. Kirjeldab puhast vett.	Põhjendab, miks on õhk inimestele, loomadele ja taimedele vajalik. Nimetab erinevaid veekogusid: jõgi, järv, meri jne. Põhjendab, miks muld on taimedele vajalik.	14) Selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
Kirjeldab erinevaid ilmastikunähtusi (vihma sajab, taevast on pilved jne.)	Selgitab ilmastiku muutuste seostest taimede, loomade ja inimestega (lehed langevad, loomad jäävad talveunne) Selgitab öö ja päeva erinevust	Nimetab 2-3 looma, kes jäävad talveunne, Iseloomustab ilmastikunähtusi. Iseloomustab erinevaid aastaegu 1-2 tunnusega.	Nimetab aastaagu. Kirjeldab aastaegade olulisi tunnuseid.	15) Selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
Teeb täiskasvanu eeskujul lihtsaid töid looduses.	Selgitab, mida lindudele talvel toiduks panna.	Teab, mis on keskkonnale kahjulik (auto heitgaasid, suits jne)	Oskab looduses käituda (ei viska prahti maha, ei murra oksid jne.) Kasutab säästlikult vett.	16) Mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
Nimetab esemeid, mis võivad olla ohtlikud.	Nimetab kohti ja esemeid mis kodus võivad ohtlikud olla (trepid, rõdud, aknad jne.)	Selgitab tekkida võivaid ohte kodus, veekogul, liikluses. Selgitab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole.	Kasutab terariistu ohutult. Nimetab hädaabi nubri 112 ja simuleerib selle kasutamist.	17) Kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
Selgitab, miks autoteed peab ületama ettevaatlikult	Põhjendab helkuri kandmise vajadust, selgitab, miks maanteel on ülekäigurajad ja valgusfoorid.	Selgitab, kuidas ületada sõiduteed reguleerimata ja reguleeritud ülekäigurajal. Selgitab, et autsos sõites, sh.	Kirjeldab jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise põhimõtteid.	18) Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

		ka tagaistmel sõites tuleb kinnitada turvavöö		
--	--	---	--	--

7.1.2 Vald kond *Keel ja kõne*

7.1.2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

7.1.2.2. Vald konna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

7.1.2.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

7.1.2.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm	Keskmine rühm	Vanem
------------	-------------	---------------	-------

	rühm			
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Kasutab erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust sõltuvalt suhtluseesmärgist. Väljendab oma soove ja vajadusi lausega ja vastab dialoogis küsimusele. Küsib infot.	Algatab ise aktiivselt suhtlust, suhtleb ise meelasti eakaaslastega koostegevuses. Küsib täiskasvanult palju küsimusi teda ümbritsevate asjade kohta.	Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni, vahetab meelsasti muljeid oma kogemuste põhjal ja esitab tunnetusliku sisuga küsimusi. Miks ta nii tegi ja kuidas tegi? Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid meeldetuletamisel.	Räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta. Kasutab ja mõistab suhtlemisel nalja ja narritamist. Püsib teemas, vajadusel läheb kaasa teema muutusega, vastab teiste algatatud teemadele.	1) Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
Oskab leida esemete ja nähtuste olulisi tunnuseid	Oskab vastata lihtsatele küsimustele tegevuse kohta jutus	Oskab vastata küsimustele tegevuse kohta jutus, oskab kuulnud jutu oma sõnadega ümber jutustada.	Oskab mõelda jutule loogilise lõpu	2) Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
Väljendab ennast kaaslastele arusaadavalt	Kõneleb täislausetega.	Kõneleb oma emotsioonidest õiges ajavormis	Räägib oma elamustest kaaslastele arusaadavalt	3) Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
Õpetaja suunamisel nimetab esemeid pildil	Ilmutab huvi pildil oleva tegevuse vastu ja nimetab talle tuttavid detaile.	Jutustab pildi järgi kasutades tegu- ja omadussõnu.	Tunneb ära pildil olevad emotsioonid ja oskab neid sõnadega väljendada.	4) Jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
Mõistab ja kasutab tuttavas tegevuses ja situatsioonis 3-5 sõnalisi-lihtlauseid.	Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid	Kasutab kõnes lihtsamaid suhteid väljendavaid põimlauseid.	Kasutab oma kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme	5) Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
Pöörded: sina, mina, meie, olevik ja lihtminevik. Kindel-ja käskiv kõneviis.	Omadus ja määrsõna võrdlemine.(suur-surem, kiiresti- kiiremini) Mängudes ainsus ja mitmus. Loendamine (kaks karu, palju	Omastav käände: kelle oma, mineviku vormid: käisin, olen käinud ja võrdlemine: soe- soojem.	Laadivehenduslikud sõnad: toob-tõi tuuakse. Igapäe-vaste sõnade umbisikuline tegumood: loetakse, pesti	6) Kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördvormi ainsuses ja mitmuses;

	karusid)		Märkab grammatikavigu täiskasvanu kõnes.	
Küsimisperiod-mis see on? Omalooodud sõnad	Asjade õiged nimetused, üldmõisted. Küsimisperiod: miks, millal, kus.	Küsimisperiod milleks ja millest. Vabandamine	Vastandsonad suurväike Pikk-lühike Sõnade moodustamine liidete abil (-ke) hellitussõnad. Rumalad sõnad.	7) Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
Häälikute diferentsreimine ja kuulamistähelepanu (kelle hääl) Häälemängud	Kõigi häälikute eristamine, täpistamine, hääldamismängud (loomahääled)	Kõlalt lähedaste sõnade eristamine (kass-tass) Häälikute kuulamine sõnas(A,U,I,Ä,L,R,M ja ülipikk s)	Täishääliku ühenditehäälda-mine. Sõnade hääldamine õiges vältes. Diktsioon. Häälikute arv, olemasolu, asukoht ja järjekord sõnas.	8) Vääldeb oma kõnes ja etteõeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
Kuulab sisult ja keelelt ette loetud jõukohaseid tekste	Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti	Tunneb täiskasvanu abiga ära hääliku sõna alguses.	Tunneb ära hääliku asukoha sõnas.	9) Vunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;
Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab ja kommenteerib pilte	Matkib lugemist ja kirjutamist, kriitseldades kriidi või pliiatsiga	Kirjutab üksikuid sõnu joonistähedega . Nt. oma nime Kirja eelharjutused.	Kuuleb kõiki häälikuid sõnas. Teeb meelsasti ja hoolikalt kirja-eelharjutusi	10) Kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
Püüab täiskasvanu järel lühikesi luuletusi korrata.	Tunnetab mitmesalmilist luuletust lugedes riimi ja rütmi.	Loeb meelsasti eineva pikkusega luuletusi	Loeb ilmekalt päheõpitud luuletust. Üksi ja koos rühmaga.	11) Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

7.1.3 Valdkond *Eesti keel kui teine keel*

7.1.3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

7.1.3.2 Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

7.1.3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

7.1.3.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused

Saab aru, kui teda kutsutakse	Teeb kaasa, mida teised lapsed teevad Mina – inimene: silmad, nina jne.	Pöörduv teise lapse poole nimega ja välendab enda soove Kodu: maja tuba, kodused asjad	Mängib rühma-kaaslastega rollimängudes, väljendades ennast kaaslastele arusaadavalt	1) Mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
Raamatust tuttavate asjade otsimine ja nimetamine: koer, kass, tibu jne.	Suhtleb kaaslastega kontakti saamiseks (lähme mängime jne.)	Tunneb ära ja ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid tuttavas kontekstis	Suhtleb eakaaslastega arusaadavalt lihtsamatel teemadel.	2) Tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
Tule siia, lähme sööma jne.	Saab aru, mida rühmaõpetaja ütleb (tule siia, lähme õue, pane riidesse jne)	Reageerib adekvaatselt tegelustes antavatele korraldustele	Saab aru keerulisematest korraldustest	3) Saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
Vastab õpetaja küsimusele: mis see on?	Teab ja oskab lihtsamaid küsimusi Mis see on? Kes see on?	Mõistab lihtsamaid õpitud küsimusi, oskab esitada lihtsaid küsimusi	Näitab pildil, rühmas esemeid ja nimetab neid	4) Saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
Täna, palun	Kasutab viisakusväljendeid sobivates kohtades	Kasutab „pikemaid” Viisakusväljendeid: palun anna...õun jne.	Teab viisakusväljendeid	5) Kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
Matkib muusika- ja rühmaõpetajat, jälgides teisi lapsi	Laulab kaasa koos kehaliigutustega lauludele, salmidele	Laulab kaasa regilaulule	Oskab lihtsamaid laulukesi, või liisusalme	6) Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
Keel, mida teised lapsed rühmas räägivad on eesti	Tunneb huvi eesti keele vastu ja püüab rääkida	Teab mõningaid Eestis tähistatavaid tähtpäevi ja pühi, Tunneb ära Eesti lipu. Mõistab oma	T eab rahvakalendri tähtpäevi ja nendega seonduvaid mõningaid kombeid.	7) Oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimi, tuntud inimesi.

keel		kodupaiga seost Eestiga.	
------	--	--------------------------	--

Kõik õppekavas toodud eeldatavad oskused sõltuvad sellest, mis vanuses laps meie lasteaeda tuleb. Enamikel juhtudel tuleb lapsele teha individuaalne arenduskava, mille alusel rühmaõpetaja või eesti keele õpetaja lapsega tegelevad.

7.1.4 Valdkond *Matemaatika*

7.1.4.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

7.1.4.2 Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

7.1.4.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisistungut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

7.1.4.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Leiab hulgast samasuguse eseme	Moodustab hulga ühe ühise tunnuse alusel (kuju, värv, suurus)	Rühmitab esemed ühe tunnuse järgi (laius, kõrgus, paksus)	Otsustab eseme kuuluvuse või mittekuuluvuse hulka	1) Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
Sorteerib pilte ja esemeid värvi ja suuruse järgi	Võrdleb kahte eset (on suurem kui, on väiksem kui jne)	Kahe eseme järjestuse määramine (kõrgem, madalam, laiem, kitsam)	Kome eseme järjestuse määramine	2) Võrdleb hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem, vähem, võrdselt</i> ;
Osutab esemetele mida on üks ja palju	Loendab esemeid kolme piires Nimetab arve ja sõnastab tulemust.	Moodustab uue suuruse ühe lisamise teel (3-5)	Kasutab kuni 5 eseme võrdlemisel sõnu rohkem, vähem, ühepalju. Tunneb numbrimärke 5-piires	3) Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
			Kasutab järgarve (mitmes). Eelnev ja järgnev arv	4) Liidab ja lahutab 10 piires ning tunneb märke +, -, =;
			Võtab vastavalt esitatud arvule õige koguse esemeid (kuni 5)	5) Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
Eraldab hulgast suurema või väiksema	Suurem-väiksem Pikem-lühem	Laiem-kitsam Kõrgem-madalam	Võrdleb kolme erinevat eset (Laiem-kitsam ühelaiused)	6) Järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
Pigutab esemeid üksteise sisse ja peale	Nimetab eseme asukohta Mõisted: all-peal, ees-taga	Nimetab eseme asukohta: üleval-keskel	Kirjeldab eseme asukohta teise eseme suhtes: kõrval ja ääres	7) Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
Torni ehitamine (üksteise peale ladumine suuruse järgi)	Paigutab esemeid teise isiku suhtes üles- alla, ette-taha	Määrab enda asukoha ruumis teiste esemete suhtes peal- all sees, taga või ees	Nimetab inimese asukoha teise inimese suhtes	8) Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
Teab, et päeval käib lasteaias, öösel on kodus	Matkib täiskasvanu juhendamisel mängus öö ja päeva tähendust	Nimetab ja kasutab sõnu öö ja päev	Nimetab päeva osi: hommik- lõuna. õhtu.	9) Oskab öelda kellaaega täistundides;

Nimetab, milline on õues ilm: külm, soe, vihma sajab jne.	Nimetab käesolevat aastaega	Nimetab kõiki aastaegu ja teab nende tunnuseid	Eile-täna-homme	10) Nimetab nädalapäevi, kuid, aastaagu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
Eraldab etteantud esemete hulgast suurema või väiksema eseme	Osutab kahest samatüübilisest esemest suuremale või väiksemale	Leiab eritüübilistest esemetest suurema-väiksema, pikema-lühema	Küsimuse põhjal kirjeldab millised osutstud esemed on teistest suuremad-väiksemad, pikemad-lühemad, kitsamad –laiemad õrgemad-madalamad	11) Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöörr vms);
Lastele erinevate raskustega asjade võrdlemine mänguliselt: raske pall, kerge pall jne.	Poe mäng : laps annab raha ja saab vastu raha (mängult) Mõised kroon ja sent	Mõisted: koguse mõõtmisel kerge-raske palju-vähe	Oskab mõõta mahtu ja raskust kokkulepitud mõõduga	12) Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
Samasuguste kujundite leidmine pealeasetamise teel (ümmargune ja kandiline) Toppimis- ja lükkimismängud	Rühmitab sarnasuse põhimõttel. Ring- ruut- kolmnurk	Leiab ümbritsevast keskkonnast samakujulisi esemeid. (ring, ruut, kolmnurk) Koostab lihtsat mustirida	Moodustab erinevaid vahendeid kasutades kujundi. Koostab kujunditest pilte.	13) Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

7.1.5 Valdkond *Kunst*

7.1.5.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

7.1.5.2 Valdkonna *Kunst* sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

7.1.5.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

7.1.5.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Kaunistab (täppidega, joontega) mitmesuguseid etteantud ruumilisi ja tasapinnalisi	Kaunistab tasapinnalisi esemeid valmis kujunditega neid sinna spontaanselt paigutades. Laob 3-4	Koostab lihtsatest elementidest mustriiribasid kaunistamiseks (tass, sokk jne.) Kujundab suunamise toel tähtpäeva kaardi sündmuse meeoluga sobivate motiividega.	Juhendamisel kasutab looduslikku materjali koos tehislükuga. Kujundab lihtsa mustri väikestest detailidest. Märkab mustri rütmi ja suudab jätkata mustri moodustamist. Kirjeldab ja kasutab lin'htsamaid Eesti	1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;

esemeid	tuttavast geomeetrisest kujundist esmeid, loomi jne.Suunamisel ja tähelepanu juhtimisel lisab valmivale esemele iseloomulikke detaile. Oskab kaunistada omavalmistatud tööd.		rahvusmotive .- triibud lillornament jne.	
Vaatleb pilte, näidistoid, raamatu illustratsioone. Osutab enda jaoks tähtsatele objektidele ning nimetab neid	Põhjustab, miks pilt meeldib. Vastab küsimustele ja selgitab, miks kujutab esemeid nähtusi just sellisel viisil.	Kunstitöö vaatlemisel vastab suunavatele küsimustele. Juhendamisel võrdleb erinevaid kujutatud objekte(suurust, värvi) Tunneb ära varem vaadeldud pildi.Jutustab suunamise abil mida on kujutanud oma töödel. Loetleb milliseid materjale on kasutanud töö valmimisel	Annab oma tööle hinnangu ja põhjustab oma arvamust. Põhjustab küsimustega suunamisel tehniliste lahenduste vormi ja värvilahenduste kasutamist.	2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
Savi, plastiliin, Soolataigen, Näpuvärvid, Pehme paber, Kolmnurksed pehmed värvipliatsid,	Guassvärvid, Akvarellvärvid, Vahakriidid Laiad pintslid	Käärid, Erineva tugevusega paberid, pärlid Viltpliatsid, kriit ja süsi Liimipulga kasutamine Eeinevate laiustega pintslite kasutamine	Erinevad looduslikud materjalid. Erinevad liimid Uued voolimismaterjalid: pabermass, voolimismass Valmistab uusi voolimissegusid	3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
Pea-jalgsed	Hakkab eristama erinevaid kehaosi- sõrmed, kael, juuksed,nägu	Joonistab inimest arusaadavalt Jalad, käed, kael, õlad. Jälgib erinevaid soorolle	Loob pilte fantaasia järgi, oskab välja joonistada väiksemaid detaile.	4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
Naudib pliatsitega "joonistamist" Julgeb osaleda kunsti-tegelustes	Annab oma tööle nimetuse. Teeb suulise tegevuse juures	Tegutseb emotsionaalselt. Enamasti lõpetab alustatud töö.Loob töö järjepidevalt, planeerib esmaselt töö käiku.	Enamasti teeb töö lõpuni. Pakub omapoolseid lahendusi töö mitmekesistamiseks. Küsib vajaduse nõu. Kautab õppetöös omandatud tehnilisi oskusi	5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;

	kaasa ettenäidatud liigutusi. Aitab töökohta ette valmistada.		vabas kunstitegevuses.	
Teeb etteantud materjalidega, kasutades õpetaja abi loomisel	Laps saab valida värve vastavalt meeleolule. Suunajaks on õpetaja	Sama teemaga pildi loomine, kasutades erinevaid tehnikaid – klepetöö, maalimine	Tunneb õpetaja poolt pakutavate tehnikate vastu huvi. Teab, milliseid materjale kus kasutada.	6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
Teeb etteantud materjalidega, kasutades õpetaja abi loomisel	Kasutab varemõpitud vabas joonistamises	Valib võimalusel tööks sobivad materjalid	Loob kunsti ette antud materjalidest. On valikul loov ja kasutab fantaasiat	7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
Vaatab raamatuid, pilte	Kasutab maalimisel meeleolule vastavaid värve,	Räägib mida näeb pildil, mis meeleolu on.	Oskab vaadata ja rääkida, mida näeb teise lapse pildil.	8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

7.1.6 Valdkond *Muusika*

7.1.6.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

7.1.6.2 Valdkonna *Muusika* sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

7.1.6.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

7.1.6.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Huvitub laululistest tegevustest	Laulab rühmaga ühtses tempos	Laulab väljahingamisel loomuliku häälega	Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist	1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
Püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa näiteks üksikuid silpe, sõnu, laulu lõike) Osaleb laulude esitamisel (plaksutab või laulab kaasa)	Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.	Esitab laule rühmaga ühtses tempos; Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule	Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ja esitab neid rühmas	2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansambelis kui ka üksi;
Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule.	Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid Meeleolusid liigutuste ja liikumisega.	Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikalistegevuste- liikumine, laulmine, pillimäng- kaudu. Kuuldes nii meloodiat, kui laulu, hakkab kaasa laulma.	Tunneb ära lihtsamaid zanre (marss, laul, tants) Väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi.	3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
Rõõm erineva kõlaga pillide mängimisest.	Laps laulab meelsasti koos teistega	Kuulab laulu ja muusikapala	Laulu lauldakse, pillimängus ei ole sõnu.	4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;

kehapill, randmekuljus, marakas ja kõlapulgad	kõlakarp, trumm, kuljused pandeira	tamburiin kastanjett kõlatoru võrutrumm	Meloodia-pillid	5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille; Puu agogoo, kõlataldrik kõlaplaadid, guiro, metall agogoo, plaatpillid, triangel, kabasa
Mängib kaasa pulssi või rütmimuusika kuulamisel, liikumisel ja laulmisel	Mängib rütmipille muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks; eristab kuulamisel neid tämbri järgi.	Mängib ja tunneb kuulamisel tämbri järgi ära õpitud rütmipille; mängib rütmisaateid lasteriimidele ja lauludele.	Mängib rütmi- ja meloodiapilli-del lihtsamaid ostinaato kaasmänge (lühike korduv rütmi või viisi või meloodialõik)	6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
Julgeb mängida lastepillidel	Mängib õpetaja järel erinevaid rütmipille	Ansambli-mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib teistega ühes tempos	Osaleb lastepilli ansambli mängus. (rütmi- ja meloodiapillid)	7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis;
Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule	Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu (näiteks plastilise introneerimise ehk loova liikumisega)	Muudab liikumist vastavalt muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumisele (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (näiteks liigub haneteas- ringis nii üksi kui paaris).	Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades näiteks hüpaksammu ja otsegaloppi.	8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
Kõnd-jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega	Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (näiteks põlvetõstekõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis)	Esitab õpetaja seatud tants kasutades õpitud tantsuelemente	Kõnnib, jookseb, ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (näiteks muudab muusikasuunda vastavalt muusika dünaamikale ja tempole).	9) väljendab ennast loovalt muusikalise rütmilise liikumise kaudu.

7.1.7 Vald kond *Liikumine*

7.1.7.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

7.1.7.2 Valdkonna *Liikumine* sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

7.1.7.3 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmootorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

7.1.7.4 Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Keskendub lühiajaliselt etteantud tegevuse sooritamiseks	Keskendub etteantud tegevuse sooritamiseks.	Keskendub etteantud tegevuse sooritamiseks.	Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks.	1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
Liigub ruumis ja õues vabalt, õppides arvestama kaaslastega. Allub elementarsetele	Tunneb lihtsamaid liikumis-, mängu- ja ohutusreegleid. Kaaslastega arvestamise oskus.	Peab kinni etteantud liikumis-, mängu- ja ohutusreeglitest. Arvestab kaaslastega.	Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest.	2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;

liikumisreeglitele.				
Tunneb lihtsamaid põhiliikumisi ja sooritab neid õpetaja abiga.	Tunneb lihtsamaid põhiliikumisi ja sooritab neid õpetaja abita.	Sooritab iseseisvalt põhiliikumisi, lihtsamad liigutused koordineeritud ja rütmilised.	Sooritab põhiliikumisi pingevalt, lihtsamate harjutuste korral liigutused koordineeritud ja rütmilised.	3) sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
Sooritab lihtsamaid painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi osaliselt õpetaja abiga.	Sooritab lihtsamaid kiirust ja painduvust arendavaid harjutusi iseseisvalt	Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi osaliselt õpetaja abiga.	Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi.	4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
Suudab säilitada tasakaalu kahe jala toetusega laial pinnal ja lihtsamal liikumisel.	Säilitab tasakaalu erinevatel liikumistel laial pinnal.	Säilitab osaliselt tasakaalu kitsal pinnal seistes ja liikudes.	Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikudes.	5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
Lihtsamate harjutuste sooritamisel kasutab mõlemat kätt. Osade harjutuste sooritamine õpetaja abiga.	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt. Osade harjutuste sooritamine õpetaja abiga.	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt.	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.	6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
Õritab matkida täiskasvanut harjutuste sooritamisel. Osalt vajab õpetaja abi.	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel osalise abiga.	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel, lihtsamate harjutuste sooritamine ilma täiendava abita.	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel, raskemad harjutused õpetaja abiga.	7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;

Õritab õpetaja abiga individuaalselt sooritada	Sooritab osalise õpetaja abiga Individuaalselt rütmiliikumisi.	Õritab koos kaaslasega sooritada rütmiliikumisi. 1	Sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi osalise õpetaja abiga.	8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
--	---	--	--	---

rütmiliikumisi.				
Liigub vastavalt etteantud rütmile.	Liigub vastavalt etteantud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga.	Püüab liikuda vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlases ja vahelduvas tempos.	Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlases ja vahelduvas tempos.	9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid(mänguasjad, pallid,rõngad, kelgud).Osalt tegevuste juures abiks õpetaja.	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (pallid, rõngad, kelgud)	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (pallid, rõngad, hüpitsad jne.).	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid(lindid, rõngad, pallid jne.).	10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
Oskab mängida lihtsamaid liikumismänge (õpetaja abiga).	Mängib erinevaid liikumismänge kasutades erinevaid vahendeid(pallid rõngad jne).	Mängib sportlike elementidega mänge lihtsustatud kujul.	Mängib sportlike elementidega mänge (rahvastepall, jalgpall jne.).	11) mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne);
Oskab õpetaja abiga kinni pidada lihtsamatest mängureeglitest.	Peab kinni lihtsamatest mängureeglitest.	Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.	Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.	12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
			Teab, kuidas käituda basseinis ja riietusruumis, oskab hingata vette, liugleb kõhuli ja selili abivahendiga, oskab krooli jalgade tööd, ujub abivahendiga.	13)Veega harjumine, hingamispeetus ja vettehingamine, horisontaalasendiga harjumine vee pinnal ja libisemine, jalgade ja käte töö, terviklik sooritamine ujumises.
Teab mida tehakse erinevate spordivahenditega N: palli visatakse jne.	Oskab eristada mõnda spordi alaliiki N: pallivise, kõrgushüpe	Nimetab erinevaid spordialasid.	Nimetab erinevaid spordialasid ja vähemalt kahte Eesti tuntumat sportlast.	14) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

7.1.8. UJUMISÕPETUS

Lasteaias läbiviidava liikumisõpetuse eesmärgiks on toetada lapse motoorset ja füüsilist arengut, aidates ühtlasi edendada positiivse minapildi ja eneseväärikuse kujunemist

Ujumistegevustel on liikumisõpetuses oluline roll, arendades laste keha tasakaalu, rühti, üldfüüsilist võimekust ning südame- ja veresoonekonna tööd, toimides samas ka stressileevendajana.

Lasteaia 5-7 aastaste laste ujumise algõpetus viiakse läbi Saku Spordikeskuse basseinis. Riiklikule õppekavale tuginedes on laste eeldatavad eakohased arengutulemused järgnevad:

- 5-aastane oskab mängida erinevaid veemänge ning ei karda vett. Samuti oskab järgida basseini kasutamise hügieenireegleid ning õpetaja juhendamisel ka ohutusreegleid.
- 6-aastane laps hingab vette ja oskab kasutada ujumisoskuse harjutamiseks sobivaid abivahendeid.
- 7-aastane ujub koos abivahendiga ja järgib basseinis kasutamise ohutusreegleid.

UJUMISÕPETUSE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

- Laps tunneb vees olemisest rõõmu.
- Laps järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.
- Laps kasutab vajadusel ujumisoskuse harjutamiseks abivahendeid.

UJUMISE ALGÕPETUS

Ujumisoskuse omandamise eelduseks on, et laps tunneb end vees turvaliselt ja valdab eri sukeldumisviise. Ujumise algõpetuse põhifunktsioonid on:

- Veega kohanemine - vee omaduste tundma õppimine ja nendega harjumine (individuaal, paaris, mänguliste harjutuste teel)
- Põhifunktsioon - sukeldumine
- Põhifunktsioon - hõljumine
- Põhifunktsioon - libisemine
- Põhifunktsioon - vees edasiliikumine
- Veeohutus - laps teab, mõistab ja kasutab eakohaseid veeohutuslaseid oskusi

VEEGA KOHANEMINE

Veega kohanemine on aluseks ujumisoskuse omandamisele ning selle eesmärgiks on luua eeldused järgnevate ujumisõppe põhifunktsioonide omandamiseks: sukeldumine, hõljumine, libisemine ja edasiliikumine. Veega kohanemise käigus tutvutakse vee omadustega ja proovitakse nendega harjuda.

SUKELDUMINE

Sukeldumisoskust õpitakse järgnevate põhiharjutuste omandamise teel:

- Lahtiste silmadega vee all hinge kinni hoidmine
- Hinge kinni hoides põhjast esemete toomine
- Hinge kinni hoides paarilise jalgade vahelt läbi sukeldumine
- Hinge kinni hoides hüpe basseini äärelt sukeldudes põhjast esemete toomine.

HÕLJUMINE

Hõljumisoskust õpitakse järgnevate põhiharjutuste omandamise teel:

- Hinge kinni hoides horisontaalses asendis rinnuli hõljumine
- Regulaarselt hingates horisontaalses asendis selili hõljumine
- Hinge kinni hoides basseini äärelt hüpatades saavutada horisontaalne rinnuliasendis hõljumine

- Hinge kinni hoides horisontaalses rinnuli asendist selili asendisse üleminek
- Horisontaalses asendis rinnuli hõljudes keerata vastavalt vajadusele selili ja seejärel hingata.

LIBISEMINE

Libisemisoskust õpitakse järgnevate põhiharjutuste omandamise teel:

- Libisemine horisontaalselt rinnuliasendis
- Libisemine horisontaalselt seliliasendis
- Libisemine vaheldumisi rinnuli ja selili, sooritades liikudes pöördeid ja hingates
- Rinnuli horisontaalselt libisemine, kasutades krooli jalgade tööd
- Selili horisontaalselt libisedes kõhuli pööramine, kasutades pidevalt krooli jalgade tööd
- Hüpates vette libisemine horisontaalselt rinnuli vee pinnal ning pöörates liikudes selili, kasutades pidevalt krooli jalgade tööd.

VEES EDASILIIKUMINE

- Veas edasiliikumine, kasutades kõiki eelpool omandatud põhifunktsioone
- Veas edasiliikumine abivahendiga

VEEOHUTUS, VEEÕNNETUSE PÕHJUSED

Laps:

- nimetab, milline käitumine võib kaasa tuua veeõnnetuse erinevatel aastaegadel (vettehüpped, paadisilla all ujumine, paadisillal jooksmine, pea vee alla vajutamine, paadisillal päästevesti mitte kasutamine, vee ääres müramine/kaklemine, nõrk jää, purunenud ujumisrõngas/madrats, ilma täiskasvanuteta vee ääres viibimine jne)
- põhjendab hea ujumisoskuse olulisust
- mõistab, millal võivad ujumise abivahendid olla lapse jaoks ohtlikud
- selgitab, mille järgi nõrka jääd ära tunda
- oskab õnnetust märgata ja julgeb lähedasi õnnetuse olukorrast teavitada
- mõistab, et ei tohi minna loodusliku veekogu ääres üksinda ujuma, ja kutsub endaga alati täiskasvanu kaasa

UJUMISE ALGÕPETUSE KORRALDUS

- Ujumine toimub Saku Spordikeskuse basseinis vastavalt ajagraafikule.
- Ujumas käivad 5-7aastased lapsed.
- Kestvus 30 minutit üks rühm.
- Grupi suurus maksimaalselt 12 last

Õppetöös kasutatakse:

- individuaalseid ja paarisharjutusi
- mängulisi harjutusi
- testharjutusi, mida sooritatakse veega kohanemise lõpus ning samuti iga põhifunktsiooni lõpetuseks selleks, et näha kas laps on omandanud kõik vajaliku, et edasi liikuda järgmiste põhifunktsioonide juurde.

7.2 Hinnatavad üldoskused

7.2.1 Mänguoskused

7.2.1.1 Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Täidab mängulisi toiminguid mänguasjaga. Mängib 1-2 asjaga lühikest aega.	Mängib meelsasti koos täiskasvanu või 1-2 lapsega.	Mängib meelsasti väiksemas lastegrupis kuni pool tundi.	Mängib meelsasti suuremas lastegrupis pikemat aega.	1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
Matkib mängus lihtsamaid tegevusi, toiminguid.	Kasutab mängudes oma kogemusi ja teadmisi ümbritsevast.	Kasutab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast.	Kasutab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast.	2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
Läheb kaasa teiste mänguga.	Otsib aktiivselt mängukaaslast.	Algatab aktiivselt mängu ja otsib sinna mängijaid.	Algatab erinevaid mängu ja arendab sisu.	3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
Oskab mängida talle hästi tuttava inimese rolli (ema, isa jne.)	Täidab talle tuttavate inimeste rolle ja peab kinni rollisuhetest.	Täidab mängudes erinevaid rolle ja oskab olla nii liider kui järgija.	Mõtleb välja ja mängib erinevaid rolle.	4) täidab mängudes erinevaid rolle;
Laps saab aru lihtsamatest reeglitest ja peab neist meeldetuletamisel kinni.	Saab aru ja peab kinni lihtsamatest mängureeglitest	Peab kinni lihtsamatest mängureeglitest . Võib vajada ka meeldetuletamist.	Järgib mängureegleid ja seletab lihtsamaid/olulisemaid ka teistele.	5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
Võib vajada	Oskab teistega	Peab probleemide korral	Oskab lahendada mängus esinevaid kergemaid	6) suudab mängu käigus probleeme

probleemide lahendamisel täiskasvanu abi	jagada ja vahetada mänguasju.	läbirääkimisi, et jõuda kompromissile.	probleeme. Põhjustab oma arvamust ja vajadusel loobub sellest	lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
Tunneb rõõmu edust ja osavõtust.	Tunneb rõõmu edust. Ebaõnnestumiste l võib kurb olla. Ei oska alati kaotada	Tunneb rõõmu võidust, kaotades võib hetkeks kurvaks muutuda.	Tunneb rõõmu võidust ja talub kaotust.	7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusemängus;
Tunneb huvi erinevate vahendite vastu.	Kasutab loovmängudes üksikuid erinevaid vahendeid.	Kasutab mängudes erinevaid vahendeid.	Kasutab mängudes loovalt mitmeid erinevaid vahendeid	8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

7.2.2 Tunnetus- ja õpioskused

7.2.2.1 Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

7.2.2.2 Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

7.2.2.3 Eeldatavad tunnetus- ja õpioskused vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Aksepteerib teisi rühmakaaslast	Teab, mida ja milleks teeb	Teab oma tegevuse tagajärgi. Oskab tegevusi planeerida	Oskab käituda erinevates situatsioonides.	1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
Miks- küsimused. Lapse kõne hakkab muutuma mõtestatuks. Ta kordab korraldust ja alles seejärel	Minakeskne kõne. Valdav vestlusvorm on dialoog	Jätkub minakeskse kõne areng. Räägib valjusti, millest mõtleb, saadab oma tegevust kõnega. Laps suudab anda edasi kujutluspilte, hakkab aru saama mõistete kuuluvusest, alluvusest ja	Lapse ja täiskasvanu vahel areneb situatsiooniväline isikuline suhtlemine	2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuulust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;

hakkab seda täitma.		üldistusastmest. Hakkab mõistma nalju, mõistatusi, sarkasmi ja metafoore, kuid ei suuda enda üle veel naerda		
Laps keskendub tegevusele lühiajaliselt, tema tähelepanu on ebapüsiv	Laps oskab oma tegevusi osaliselt planeerida ja organiseerida	Laps keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümme minutit	Laps suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks	3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
Laps keskendub tegevusele lühiajaliselt, tema tähelepanu on ebapüsiv	Laps tegutseb iseseisvalt ilma otsese juhendamiseta ja autoriteetide toel	Laps tegutseb aktiivselt ja lahendab probleeme	Laps innustub uuest, vajab abi tegevuste lõpetamisel, üritab viia tegevused lõpuni	4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
Laps vajab tagasisidet oma tegevusele	Tegutseb täiskasvanu abiga	Laps reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga	Saab aru täiskasvanu juhistest	5) tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
Lapse kujutus oma teadmistest ja oskustest on ebarealistlik.	On oma teadmiste ja oskuste osas ebakindel	Laps eksperimenteerib, konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboliteid, kujutlusi kui konkreetseid objekte	Lapsel on huvi kõige uue vastu, omased oma arvamust	6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
Lapsel on ettekujutus arvamõistest ja värvuste nimetusest	Laps saab aru arvamõistest	Laps eristab rühmi ja oskab neid võrrelda, lapsel on olemas ettekujutus numbritest ja tähtedest kui sümbolitest	Laps teab esemete ja nähtuste erinevaid tunnuseid	7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
	Kordab õpetaja järel	Laps kasutab omandatud teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudes kui sarnases kontekstis	Laps kasutab uute teadmiste omandamisel eeldejätmise strateegiaid juhuslikult, kuid teadvustab kordamise vajalikkust	8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.
	Mängib mõnda aega koos teistega ja järgib tähtsamaid reegleid	Tegutseb koos teistega; last motiveerivad tegevused eakaaslastega; osleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes.	Järgib ühistegevuse reegleid ja suudab neid järgida.	10) On arenenud enesekontrolli oskused

7.2.3 Sotsiaalsed oskused

7.3.3.1 Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

7.3.3.2 Eeldatavad sotsiaalsed oskused vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Laps saab aru, et erinevatel inimestel võivad olla temast erinevad tunded ja põhiemotsioonid	Laps väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti, et jõuda kokkuleppele.	Laps hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid	Lapstajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti, arvestab neid käitumises ja vestluses	1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
Huvitub enda kõrval olevast kaaslasest	Julgeb sekkuda teiste mängu eelnevalt suheldes	Laps naudib gruppi kuuluvust, ja eakaaslaste seltsi, on kooperatiivne ja teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd	Laps suudab lühikest aega ilma täiskasvanu Kontrollita Grupis mängida, teha koostööd omal viisil	2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
Palub abi	Laps püüab vahel teisi abistada ja lohutada, tal on mõningane ettekujutus Teiste inimeste tunnetest ja mõtetest	Laps väljendab oma emotsioone ja räägib nendest	Lapsel on kujunenud esimese sõprussuhted.	3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
Lapse enesekindlus on kõikuv, selle saavutamiseks vajab ta	Laps toimetab rühmas õpetaja koostatud reeglite järgi	Lapsed osalevad rühmareeglite koostamisel ja tegutsevad nende järgi.	Lapsed teavad rühmareegleid ja kontrollivad, et ka teised kaaslased reegleid täidaksid	4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;

turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid				
Üksi- tegutseja	Mängib 1-2 kaaslasega	Mängib väiksemates gruppides, jagades rolle ja aktiivselt suheldes	Oskab enne mängima hakates mängu planeerida ja rolle jagada	5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
Mängib põhiliselt üksinda, vahel ka ühe kaaslasega	Mängib 1-2 kaaslasega	Mängib väiksemates gruppides, Aeg-ajalt loob uusi sõprussuhteid	Mängib erinevate rühma-kaaslastega	6) loob sõprussuhteid;
„Minu oma“ aeg-omandihooldja	Jagab asju 1-2 kaaslasega	Õpetaja meeldetuletamisel jagab asju teistega. Õpib asju hoidma, olenemata omandisuhtest	Saab aru, et asju peab hoidma, olenemata sellest, kas see on oma – võõras või ühine	7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
Teab, mida rühmas tohib-ei tohi	Saab aru valetamisest, kui taunitavast käitumisest	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte	Järgib sotsiaalset rutiini	8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
	Selgitab kuulnud muinasjutu tegelaste käitumise põhjal „hea” ja „halva” tähendust. Kirjeldab küsimisel, mille poolest on inimesed erinevad. (kasv, juuksed)	Selgitab eluliste olukordade põhjal mis on õige ja mis on vale. Nimetab mis keelt räägivad muukeelsed lapsed rühmas. Suhtub sõbralikult kõikidesse kaaslastesse.	Selgitab erinevate abivahendite (prillid, ratastool, kaldteed) vajadust.	9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
Laps järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid, jäljendab igapäevalisi rolle ja kogemusi, toetudes eeskujudele.	Laps saab aru ja järgib igapäevases suhtlemises lihtsamaid seltskondliku elu käitumise reegleid, Püüab järgida kodukorra reegleid	Laps aksepteerib reegleid,, kogemusi ja muutusi; järgib reeglite täitmist teiste pooltarusaamatuste lahendamiseks.	Laps järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt; oskab reegleid teistele selgitada	10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
Saab aru, et inimestel võivad olla tema omadest erinevad	Laps väljendab verbalselt lihtsamaid emotsioone, oma	Laps hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid	Laps arvestab ka teiste inimeste seisukohtadega	11) selgitab oma seisukohti.

tunded ja emotsioonid.	soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele			
------------------------	---	--	--	--

7.2.4 Enesekohased oskused

7.2.4.1 Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

7.2.4.2 Eeldatavad enesekohased oskused vanuseti

Sõime rühm	Noorem rühm		Keskmine rühm	Vanem rühm
Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Laps saab aru, et erinevatel inimestel võivad olla temast erinevad tunded ja emotsioonid	Laps väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti, et jõuda kokkuleppele	Laps hakkab mõistma teise inimese tundeid	Laps tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti, arvestab neid käitumises ja vestluses	1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
Laps väljendab tugevalt oma emotsioone, oma mina	Laps väärtustab oma saavutusi Ta vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu	Laps on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut	Laps püüab kõiges hakkama saada, on tundlik oma ebaõnnestumiste ja teiste hinnangute suhtes; otsib vastastikust mõistmist ja kaasa elamist oma tunnete	2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
	Laps teab enamlevinud käitunismudeleid	Laps oskab erinevates olukordades käituda, arvestades kaaslaste ja täiskasvanutega	Oskab käituda seltskonnas ja teab seltskonnas käitumise reegleid. Reageerib tagasisidele	3) oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
Laps osaleb ühistegevuses täiskasvanuga, teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb kõrvalt. Laps jagab mõnikord	Laps osaleb lühiajaliselt ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab ühte mängukaaslast grupile	Laps eelistab soole vastavaid mängu. Teeb teiste lastega koostööd.	Laps omandab grupireeglid ja arvestab grupivajadustega.	4) algatab mängu ja tegevusi;

asjuka teistega valdavalt on ta siiski omandihoidja.				
Tegutseb täiskasvanu juhendamisel	Tegutseb täiskasvanu juhendamisel iseseisvalt mõnda aega	Tegutseb iseseisvalt, teeb valikuid. Aeg-ajalt võib vajada täiskasvanu suunamist	Täiskasvanu on nõuandja rollis. Võtab ise vastu otsuseid ja järgib neid	5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
	Haige laps kollektiivis. Mis on selle tagajärjed. Tervislik toitumine	Põhjustab õuesviibimise kasulikkust. Maa- ja linnõhk. Teab mis saastavad õhku.	Selgitab, et suitsetamine, sh. passiivne suitsetamine ja alkoholi tarvitamine kahjustavad tervist. Selgitab, kuidas mõned inimeste loodud esemed mõjuvad inimestele halvasti. Eneseabi, 112	6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
Sööb puhtalt, Kasutab wc-d, püüab selga panna selga mõningad asjad	Laps saab hakkama eneseteenindamisega, -riietub, sööb puhtalt, joob iseseisvalt, tal on kujunenud tualetiharjumused	Saab eneseteenindamisega hakkama- vajadusel küsib abi (kingapaelad jne.)	Laps teab, kust rühmas asju võtta ja kuidas tegelustes käituda. Oskab valida vahendeid. Saab endaga hakkama	7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
Teab, mis on lasteaija ja mis kodused mänguasjad.	Oskab leida rühmas meele-päraseid mänguasju ja neid tagasi panna.	Võetud mänguasjad koristab enda järel ära. Koristab koos sõpradega ja üksi	Oskab hoolitseda rühmas olevate erinevate vahendite eest, nii et nad ka pärast mängimist ilusad välja näeksid.	8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

8. Sakulugu

Sakulugu toetab valdkonna mina ja keskkond õpetamist.

TEEMA	3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Saku valla asukoht, naabrid, rahvaarv	-laps teab oma kodukoha nime (Saku, Kiisa jne.)	-laps teab, millises riigis asub Saku vald. -laps teab, mis on Sakule lähim linn	-laps teab, mis maakonnas asub Saku vald. -laps teab, millised vallad on Saku naabrid. -laps teab, et Saku valla keskuseks on Saku alevik.

			<ul style="list-style-type: none"> -laps oskab eesti kaardil näidata Saku asukohta. -laps teab kodust aadressi ja telefoni.
Saku valla juhtimine, sümboolika	-laps teab Saku valla lipu värve	<ul style="list-style-type: none"> - laps teab vallamaja asukohta -oskab nimetada vallamajas töötavate inimeste ameteid ja millega nad tegelevad 	<ul style="list-style-type: none"> -laps oskab nimetada Saku valla traditsioone -laps teab, et Saku valda juhib vallavalitsus, mis asub Saku Valla Majas (vallavanem vrdl. president, volikogu + esimees) -laps tunneb ära koduvalla sümboolid- Saku lipp ja vapp; (värvid: roheline, punane, valge) ja oskab lippu joonistada -laps oskab võrrelda Saku valla ja Eesti lipu ning vapi värvust, mustreid -laps teab, mida tähendab lipu austamine, tähtpäevade väärikas tähistamine -laps teab Saku valla logo ning tunnuslauset ja teab, mida see tähendab
Saku sõprusvallad	- laps teab mõistete „sõber“ ja „sõprus“ tähendust.	<ul style="list-style-type: none"> -laps oskab nimetada erinevaid rahvusi oma rühmas - laps mõistab, et pered võivad olla erinevad (rahvus, keel, kombed). -laps oskab kirjeldada inimeste erinevusi (keeleline, rassiline). 	<ul style="list-style-type: none"> - laps teab mõistet „sõprusvald“ -laps teab nimetada erinevaid Saku sõprusvaldu. -laps oskab jutustada käidud välisreisist ja võrrelda seda Eestiga - laps teab teiste riikide sümboleid (lipp, vapp, raha) -laps teab ja nimetab Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi)
Saku valla külad	-laps teab oma kodukoha (küla, alevi)nimetust.	<ul style="list-style-type: none"> - laps teab, millised on kohalikud vaatamisväärsused. - laps tutvub Metsanurme loodus-ja matkarajaga. -laps teab, millistest küladest on pärit tema rühmakaaslased 	<ul style="list-style-type: none"> -laps teab , millised suuremad külad on Saku vallas, oskab näidata nende asukohta valla kaardilt. - laps teab, milliseid nimekaid inimesi on sirgunud tema kodukohast(juhul kui õpetaja teab midagi huvitavat selle inimese kohta). -laps teab kodukoha legende

Saku Mõis ja park	<ul style="list-style-type: none"> -laps tunneb rõõmu pargis jalutamisest ja liikumismängudest -laps oskab kuulata õpetaja juttu, vaadelda ja leida mõisahoone ehituses kauneid ornamente. -laps õpib tundma pargis kasvavaid puid -laps teab veekogu ääres olemise ohtudest -laps tuleb toime pargis käitumise reeglitega 	laps tutvub mõisahoonega (väline ilu- sambad, ornamendid, katuse äär, kõrged ukсед)	<ul style="list-style-type: none"> -laps ilmutab leidlikkust kirjeldades kui mina oleksin.... -mapi abil saab laps teada mõisa ajaloost -laps oskab mõisa kirjeldamisel kasutada kõiki grammatilisi vorme -laps oskab näha kogu pargi ja mõisahoone ilu igal aastaajal -laps teab mõisteid „looduskaitse” ja „muinsuskaitse
Kodukoha loodus ja loodushoid	<ul style="list-style-type: none"> -laps tunneb rõõmu looduses viibimisest. -laps oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, puud. -laps oskab küsimise korral nimetada tuttavat metslooma ja tema kehaosi. -laps oskab küsimise korral nimetada tuttavat lindu. -laps tunneb metsas kasvavaid saadusi (marjad, seemned -laps teab, et prügi pannakse selleks ettenähtud kohta. -laps oskab leida looduses prügi ja toob selle prügikasti. -laps teab, et lilli korjatakse vaasi panemiseks 	<ul style="list-style-type: none"> -laps oskab nimetada oma kodukoha olulisemat veekogu. -laps oskab nimetada ja kirjeldada kodukohas enam levinud puid. -laps teab nimetada kodukohas elavaid metsloomi ning neid kirjeldada. -laps oskab nimetada kodukoha ränd- ja paigalinde. -laps oskab nimetada tuntumaid seeni ja kirjeldada neid, mis kasvavad kodukoha metsas. -laps tunneb pildilt kodukoha tunnusmärgi. -laps oskab looduses ja kodu ümbruses puhtus hoida. -laps kirjeldab, kuidas kodus prügi sorteeritakse. -laps teab, et ruumist lahkudes on vaja kustutada tuled, -laps mõistab, et joogivett on vaja kokku hoida. -laps teab, et talvel aidatakse toiduga loomi ja linde. 	<ul style="list-style-type: none"> -laps oskab kirjeldada oma kodukoha loodust (mets, soo, raba) ja tuua välja nende erinevusi. -laps oskab nimetada metsas, soos ja rabas kasvavaid taimi. -laps oskab nimetada erineva elupaiga ja- viisiga kodukoha loomi ning kirjeldab nende välimust. -laps teab nimetada kodukoha linde ning kirjeldada nende pesaehitust ning poegade toitmist. -laps tunneb kodukoha logo ning teab nimetada tunnuslauset ning selle tähendust selgitada -laps teab prügi sorteerimise vajalikkust ,ning oskab sorteerida lihtsamat prügi. (paber, patareid, pakendid, pudelid, olmeprügi) -laps teab, et osa prügist läheb taaskasutusse(ka lasteaias n. mahlapakist rongi meisterdamine) -laps teab, kuidas talvel loomi ja linde aidata ja oskab seda teha. -laps käitub loodust säästvalt, oskab kirjeldada inimetegevuse positiivseid ja negatiivseid mõjusid kodukoha loodusele.
Põllumajandus ja talundus	-laps tunneb pildilt koduloomi	-laps teab, mis vahe on maakodul ja	-laps teab talus kasutatavat tehnikat

Saku vallas		linnakodul -laps teab talus töötavate inimeste ameteid -laps oskab nimetada talutöid -laps tunneb erinevaid koduloomi ja teab nende vajalikkust inimesele.	-laps teab Saku tuntumat talu (Esko talu) ja millega seal põhiliselt tegeletakse. -laps teab erinevaid talu juurde kuuluvaid hooneid -laps teab, milliseid talutöid tehakse erinevatel aastaegadel -laps teab, kus asub Eesti Maaviljeluse Instituut ja millega seal tegeletakse
Saku valla lasteaiaid ja koolid	-laps teab oma lasteaia nime -laps teab oma rühma nime -laps teab oma kappi, käterätti, märki -laps teab lasteaia teisi ruume ja mida seal tehakse -laps teab, et kool on õppimise koht	-laps teab lasteaia teiste rühmade nimetusi -teab rühmakaaslasi -laps teab teisi lasteaia töötajaid ja mida nad teevad -laps teab lasteaeda Päikesekild -laps teab, et Saku Muusikakoolis saab õppida erinevaid pille -laps teab kooli asukohta	-laps teab lasteaia aadressi -laps teab teiste rühmade nimetusi ja asukohta -teab erinevaid ameteid lasteaias, nende töö vajalikkust -laps teab teisi Saku valla lasteaedu -laps teab Saku muusikakooli asukohta -laps oskab nimetada pille, mida saab muusikakoolis õppida. -laps teab, mis on rühm ja klass -laps teab Saku Gümnaasiumi algklasside- ja peamaja. -laps teab, et koolis on põhitegevuseks õppimine.
Sport Saku vallas	-laps teab, mis on tervis -laps teab, et liikumine on tervisele kasulik - laps oskab nimetada lihtsamaid sportlike tegevusi -laps teab milliseis spordivahendeid saab kasutada sporditegevustes -laps teab esmaseid liikumistegevusega seotud hügieeninõudeid	-laps teab, mis on tervisesport -laps oskab nimetada erinevaid spordialasid -laps teab spordivahendeid -laps nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid -laps oskab sportimiskeskonnas puhtust ja korda	-laps teab erinevaid sportimisvõimalusi Saku vallas - laps teab koduvalla tuntumaid sportlasi -laps oskab käituda ohu korral
Saku valla suurettevõtted	-laps teab, et täiskasvanud käivad tööl	-laps teab Saku aleviku suuremat ettevõtet „Saku Õlletehas” ja mida seal tehakse	-laps teab Saku valla suuremaid ettevõtteid (Saku Õlletehas, Saku Läte, Palktare) -laps oskab nimetada erinevaid ameteid, mis on seotud Saku valla ettevõtetega.
Saku päästeteenistus	- laps tunneb pildilt ära	-laps teab hädaabi numbrit 112	- laps oskab helistada hädaabi numbrile ja teatada

	eriteenistuste autod ja teavad, kes nende autodega sõidavad	-laps teab, kus asub Saku Päästekeskus -laps teab, kes on päästjad ja kuidas ohuolukorras käituda	juhtunust -laps teab ameteid arst, tuletõrjuja ja nende töövahendeid -laps teab millal eriteenistuste autod sõidavad helkurite ja sireeniga
Saku teenindusasutused	-laps tunneb ära erinevad teenindusasutused Sakus: toidupood, perearstikeskus, Apteek -laps matkib lihtsamaid töövõtteid poe-, arsti- ja juuksurimängus	-laps teab erinevaid teenuseid Sakus, teab nende vajalikkust -laps teab erinevaid Saku kauplusi (toidu-, lille- ja majatarvetepoed), teenindusasutusi -(juuksur, kingsepp, õmbleja), post, side – Saku postkontor, pangandus- pangautomaadid tervishoid- perearstikeskus, apteek -laps teab Saku teenindusasutustes töötavate inimeste ameteid, nende tööülesandeid -laps oskab nimetada ametite juurde kuuluvaid töövahendeid ja kasutab neid loovmängus	-laps teab Saku teenindusasutusi ja nende asukohti -laps oskab käituda viisakalt teenindusasutustes ja Suhelda teenindajaga - laps teab raha otstarbekust kauplustes ja teenindusasutustes tasudes - rahatähed: paberraha, metallraha

Saku vallaraamatukogu	-laps teab, et raamatukogu on koht, kust saab raamatuid koju laenutada ja koos vanematega vaadata-lugeda - laps teab raamatukogu asukohta Saku alevikus -laps oskab raamatukogus viisakalt käituda ja teab, miks on tarvis seal vaikse häälega rääkida(et ei häiriks teisi külastajaid ja töötajate tööd)	-laps teab raamatukogu kasutamise reegleid -laps teab raamatukogu asukohta ja oskab kirjeldada kuidas sinna minna, mis asuvad Saku Vallaraamatukogu läheduses -laps tuleb toime täiskasvanu abiga raamatu valimisega riulist ja oma raamatusoovi väljendamisega raamatukogutöötajale	-laps oskab kirjeldada, kus asub Saku Vallaraamatukogu ja kuidas oleks sinna kõige parem minna, mis tee peale veel jääb -laps oskab pildimaterjali abil jutustada Saku Vallaraamatukogu ajalugu -laps teab, te raamatukogu on koht Saku vallas, kus korraldatakse näituseid, kirjanikega kohtumisi, ettelugemise hommikuid ja kirjanduslikke arutelusid. -laps teab Saku vallas elavaid kirjanikke ja mis raamatuid nad on kirjutanud
Huvitegevus Saku vallas	-laps teab, mis on laulmine, tantsimine, joonistamine, käsitöö jne.	-laps teab millises huviringis ta osaleda tahaks (või osaleb) -laps teab millise huvitegevusega tegelevad tema vanemad	- laps teab, kus asub Saku huvikeskus -laps teab Saku huvikeskuse mõningaid huviringe -laps teab, et huviringe juhivad huviringi juhendajad
Transport Saku vallas	-laps oskab nimetada erinevaid transpordi vahendeid ja oskab küsimuste abiga pildi alusel neid kirjeldada	-laps teab, et vanasti sõideti hobusevankriga ja saaniga ning oskab pildi alusel neid kirjeldada -laps teab ühistranspordis kehtivaid käitumisreegleid -laps teab, millega saab Sakust Tallinnasse sõita ja kui kaua see aega võtab - laps oskab pildi alusel rääkida erinevatest transpordivahenditest	-laps järgib ühistranspordis kehtivaid käitumisreegleid -laps teab erinevatest transpordi võimalustest Sakus ning oskab neist rääkida -laps teab milline transpordivahend on kõige soodsam ja keskkonnasõbralikum -laps teab, et päeval sõidavad Samati bussid linna ja tagasi iga poole tunni tagant - laps oskab rääkida transpordivahenditest nüüd vanal ajal

9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

9.1 Õppekava toimivuse analüüs toimub üks kord õppeaastas.

9.2 Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus.

9.3 Õppekava muudatused kinnitab direktor.